

**ОСОБЛИВОСТІ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ ОРГАНІВ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В
СУДОВОМУ ПОРЯДКУ**

Коваленко Інна Анатоліївна

к.ю.н., доцент

Медведєв Денис Вадимович,

студент Київського національного
університету технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Право на звернення до суду є фундаментальним елементом правової системи, що гарантує захист прав і свобод громадян, дане право разом з тим, є одним з ключових показників демократизації держави та розвитку громадянського суспільства. Основою реалізації передбаченого права є положення статті 55 Конституції України, яким задекларована презумпція захисту судом прав і свобод людини і громадянина. Зазначеною конституційною нормою проголошується гарантування права кожного на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1].

У відповідності до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Отже, даною правовою нормою законодавцем встановлено, що Антимонопольний комітет України вбудований в архітектуру системи державного управління, оскільки є органом державної влади зі спеціальним статусом, що наділений повноваженнями у двох сферах економічно-правових відносин, а саме у сфері захисту економічної конкуренції та у сфері публічних

закупівель, що в свою чергу вимагає при оскарженні рішень органів Антимонопольного комітету України враховувати особливості та специфіку процесуальних та матеріальних норм низки нормативно-правових актів національного законодавства.

Частиною сьомою статті 6 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено, що до органів Комітету, відносяться Антимонопольний комітет України, адміністративні колегії Антимонопольного комітету України, Комісія (комісії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, державні уповноважені Антимонопольного комітету України, уповноважені з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, адміністративні колегії територіальних відділень Антимонопольного комітету України.

Отже, керуючись зазначеним, органи комітету доцільно розділити на дві групи в залежності від сфери застосування, а саме:

- у сфері захисту економічної конкуренції до органів Комітету відносяться сам Антимонопольний комітет України, державні уповноважені Антимонопольного комітету України, адміністративні колегії територіальних відділень Антимонопольного комітету України;
- у сфері оскарження публічних закупівель до органів Комітету відносять Комісію (комісії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель та уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель відповідно.

Заявник, відповідач, третя особа мають право часткового або повного оскарження рішення органу комітету у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у відповідності зі статтею 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», разом з тим рішення у справах прийняті у відповідності до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Відповідно до вказаного положення нормативно-правового акту Заявник, відповідач або третя особа мають право повністю або частково оскаржити рішення органу Антимонопольного комітету України передбаченого статтею 48 цього Закону, до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. При цьому, друге речення статті 60 вищевказаної законодавчої норми маючи імперативну форму матеріального права визначає, що зазначений строк не підлягає поновленню. Часиною другою цього ж положення встановлено, що рішення Антимонопольного комітету України, адміністративної колегії Антимонопольного комітету України, державного уповноваженого Антимонопольного комітету України, передбачене частиною першою вищевказаної статті, оскаржуються до господарського суду міста Києва. Рішення адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України оскаржуються до господарських судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Окрім зазначеного, статтею 20 Господарсько – процесуального кодексу України визначено, що справи у спорах, що виникають з відносин, пов'язаних із захистом економічної конкуренції, обмеженням монополізму в господарській діяльності, захистом від недобросовісної конкуренції, в тому числі у спорах, пов'язаних з оскарженням рішень Антимонопольного комітету України відносяться до юрисдикції саме господарських судів, крім спорів, які віднесені до юрисдикції Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Пунктом 6 частини другої статті 20 даного процесуального нормативно-правового акту, справи у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції, зокрема, щодо оскарження рішень Антимонопольного комітету України з питань неправомірного використання позначень або товару іншого виробника, копіювання зовнішнього вигляду виробу, збирання, розголошення та використання комерційної таємниці розглядаються Вищим судом з питань інтелектуальної власності.

Відповідно до пункту 17 частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» Антимонопольний комітет України визначений органом оскарження у сфері публічних закупівель.

Органи Комітету у сфері публічних закупівель за результатами розгляду скарги про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, керуючись статтею 18 Закону України «Про публічні закупівлі» можуть прийняти рішення про:

- встановлення або відсутності порушень процедури закупівлі (у тому числі порушення порядку оприлюднення або неоприлюднення інформації про процедури закупівлі, передбаченої цим Законом);

- про заходи, що повинні вживатися для їх усунення, зокрема зобов'язати замовника повністю або частково скасувати свої рішення, надати необхідні документи, роз'яснення, усунути будь-які дискримінаційні умови (у тому числі ті, що зазначені в технічній специфікації, яка є складовою частиною тендерної документації), привести тендерну документацію у відповідність із вимогами законодавства або за неможливості виправити допущені порушення відмінити процедуру закупівлі.

Разом з тим, у вказаній вище статті встановлено, що рішення органу оскарження може бути оскаржене суб'єктом оскарження, замовником до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, протягом 30 днів з дня його оприлюднення в електронній системі закупівель.

Тобто, законодавцем визначено виключну підсудність справ у межах адміністративного судочинства, що викають у спорах щодо рішення органу Антимонопольного комітету України у сфері публічних закупівель.

Неможливо не зазначити, що підсудність справ що викають у спорах щодо рішення органу Антимонопольного комітету України у сфері публічних закупівель значний період була в центрі увага, як науковців, юристів, адвокатів приватно – правової сфери так і у центрі уваги судових органів, допоки

Верховний Суд постановою від 26.04.2021 у справі № 640/14645/19 остаточно не визначив, що «56. ... після укладення господарського договору між замовником і учасником за результатами проведеної процедури закупівлі, спір щодо оскарження рішення органів АМК України, яке прийняте за наслідками розгляду скарги учасника торгів, поданих у процедурах публічних закупівель, не набуває характеру публічно-правового та підлягає вирішенню в порядку адміністративного судочинства ...» [2].

При цьому, доцільно вказати, що відповідно до частини першої статті 27 Кодексу адміністративного судочинства України, зокрема, визначено, що справи з приводу оскарження рішень Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель відносяться до виключної юрисдикції окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України, стаття 55. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
2. Постанова Верховного Суду від 26.04.2021 у справі № 640/14645/19 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96543587> .
3. Закон України «Про Антимонопольний комітет України». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 50, ст.472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#top> .
4. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 12, ст.64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> .
5. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 36, ст.164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> .
6. Закон України «Про публічні закупівлі». Відомості Верховної Ради

(ВВР), 2016, № 9, ст.89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#top> .

7. Господарського – процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> .

8. Кодекс адміністративного судочинства України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#top> .